

DIRVA

Nr. 120

SPALIS - OCTOBER 21, 1963

Cleveland, Ohio

VOKIEČIŲ - SOVIETŲ SANTYKIAI

PER SAVO 14 VALDYMO METU KONRADAS ADENAUERIS BANDĖ VIS AUGANČIUS ŪKINIUS RYŠIUS SU SOVIETU BLOKU SUSIETI SU JU NUOLAIMOM POLITINĖJE SRITYJE, TAČIAU BE PASISEKIMO. - PRIEŽASTIS TAME, KAD VAKARAI NEKADOS NETURĖJO BENDROS ŪKINĖS POLITIKOS IR VOKIEČIU ATSIŠAKYMAS SU SOVIETAIS BŪTU IŠNAUDOTAS TIK KITU KAPITALISTINIŲ VALSTYBIŲ.

Paskutinėmis savo valdymo dienomis kancleris K. Adenaueris bandė pasiekti politinių laimėjimų iš kviečių pardavimo sovietams. "Jei mes duodame ponui Chruščiovui kviečių, -- aiškino Adenaueris -- tai yra žmogiškos pagalbos aktas. Ir tada mes galime reikalauti, kad jis iš savo pusės pradėtų žmoniškiau elgtis sovietų Vokietijos zonoje." Adenaueris per visus savo 14 valdymo metų laikėsi pažiūros, kad jei sovietams padedama ūdiškai, reikia už tai iš jų gauti politinių nuolaidų.

Tą politiką jis pradėjo jau per pirmą savo vizitą Maskvoje. Kai 1955 m. gegužės 5 d. Vakarų Vokietija buvo paskelbta suverene valstybe, Kremlius tuojau pasikvietė Adenauerį aptarti diplomatinį santykių užmezgimo klausimą. Iš pradžių Adenaueris nenorėjo jokių santykių su sovietais, tačiau "viešojo nuomonė" namuose (85% apklaustųjų vokiečių pasisakė už tokį vizitą) ir spaudimas iš užsienio (Washingtono ir Londono) pagaliau nusiųrė tokią kelionę ir santykių užmezgimą. Tačiau ir tokiu atveju Adenaueris už santykių užmezgimą norėjo ką nors gauti: jis reikalavo paleisti visus likusius Sovietų Sąjungoje vokiečių karo belaisvius (apie 15.000). Bulganinas ir Chruščiovas apie tai nieko nenorėjo girdėti. Jie aiškino, kad tai klausimas, kurį reikia išspręsti užmezgus santykius. Adenaueris tačiau nepasidavė. Derybos užtruko labai ilgai. Sovietai aiškino, kad pasilikti belaisviai yra karo nusikaltėliai, kuriuos negalima taip lengvai paleisti. Taip besiginčijant per formalius posėdžius

Vytautas Meškauskas

ir vaišių metu žodį paprašė vokiečių delegacijos narys prof. Carlo Schmidt, vienas iš iškalingausių socialdemokratų. Jis sakėsi, kad jam labai sunku kalbėti tos tautos vardu, kuri tiek

liuojąs ne į teisingumą, bet į žinomą rusų didžiadiavisiškumo jausmą.

Kalbą palydėjo tylą, kurią nutraukė Chruščiovas: "Tai buvo geri žodžiai. Galime kalbėtis toliau". Tačiau pirmininkaujantis Bulganinas posėdį pertraukė ir pakvietė vaišių. Adenaueris, sėdėdamas prie gausiai apkrauto

Gėlės ir kaktusas...

nusikaltimų pridarė Sovietų Sąjungos teritorijoje. To jau nebeatitaisys. Ir jam net gėda ko nors prašyti. Tačiau iš kitos pusės sovietų vadai šią valandą neturėtų galvoti apie karo nusikaltėlius, bet apie jų motinas ir vaikus. Jis -- Carlo Schmidt -- ape-

stalo šalia Bulganino, jį ir toliau kalbino paleisti belaisvius. Bulganinas kurį laiką klausėsi nesignifyingdams ir pagaliau sutiko: "Užmezgskime santykius ir duodu garbės žodį, kad už savaitės belaisviai bus paleisti." Atsargumo dėliai jis dar pasiteiravo Chruščiovo nuomonės: "Ką tu manai, Nikita?" Chruščiovas: "Ir aš duodu savo garbės žodį". (Cituota iš Wilhelm Backhaus knygos: "Begegnung im Kreml.")

Nuo to laiko Adenaueris visados stengėsi ką nors išgauti iš sovietų, bet tie pasirodė esą atsparesni. Kai Mikojanas 1958 m. pavasarį atvyko į Bonną, kad pagyventų ūkinius santykius, Adenaueris iš jo reikalavo sovietinio režimo sušvelninimo sovietų zonoje, tačiau Mikojanas apsimetė esąs kvailas ir aiškino, kad sovietų zonos vokiečiai patys pasirinko tokį režimą ir dėl to reikia kalbėtis su jais! Tą išgirdęs,

Šiandien ir rytoj

"IRANO šachas greit bus nuverstas nuo sosto dėl krašte augančios mizerijos ir vyriausybės korupcijos..." pranašavo Chruščiovas amerikiečių laikraštiniui Lippmanui.

Tos pranašystės neišsipildė ir po dviejų metų Kremlius partiją Toudeh prarado viltį pamatyti Irane įsižiebiančią revoliuciją. Partijos vadai, kurie dabar gyvena komunistinėje Vokietijoje, visai nusivylę, nes šachas su savo reformomis jiems plaua žolę po kojų... Jie turėjo pripažinti, kad šacho reformą yra pozityvi.

Šachas gerai pažįsta savo krašto problemas. Tuo metu kai pramonės revoliucija Europai davė naują progreso amžių, Iranas, arba seniau vadinamoji Persija, vegetavo 100 metų, pasilikdama neišsivysčiusiu kraštu ir būdama masinančių grobių didžiųjų valstybėms.

Kada 1941 m. šachas atsisėdo į sostą, jis norėjo tęsti tėvo pradėtas reformas. Bet sąlygos tam buvo nepalankios. Trečdalis krašto valdė okupavusi sovietų armija. Iki 1953 metų šachas visas jėgas turėjo skirti apsiginti nuo komunistų dominavimo. Didelę opoziciją jis susilaukė ir iš stambiųjų žemvaldžių, kuriems nepatiko reformos ir gynė senąjį režimą, iš kurio turėjo privilegijų. Tačiau reformos buvo tęsiamos ir neseniai susirinkusiame naujame parlamente pirmą kartą Irano istorijoje sėdėjo moterys. Gi smulkūs ūkininkai, amatininkai, valdininkai ir darbininkai užėmė stambiųjų feodalų vietas.

"Bent šiuo metu", sako šachas, "smulkieji ūkininkai stovi mano pusėje. Tačiau jei reformoms nebus duota pilna eiga ir atsiekti konkretūs rezultatai, jie atsistos prieš mane. Tai normalu ir niekas dėl to negalės jų kaltinti."

Kaip matome, Irano ateitis priklauso nuo šacho reformų įgyvendinimo.

★

PALANGOJE "kultūrinio bendradarbiavimo" vadovas rodo iš kapitalistinių kraštų viešintiems "pažangiesiems" poilsio namus, kur darbininkai turi teisę praleisti dvi savaites atostogų. Jis parodė didelius miegamuosius, kur kaip kareivinėse sustatyta keliolika lovų, aiškindamas, kad vasarotojai turi atsivežti savo pagalves ir lovos baltinius. Pagaliau turistams davė paragauti pietus ir leido pažvelgti į "kultūrinę programą"... kurioj buvo nagrinėjami Lenino raštai.

Vienas turistų susidomėjęs paklausė:

-- Gal galima būtų sužinoti, kiek jūs mokate darbininkams už praleidimą čia dviejų savaitių?!

(vg)

Solistė ALDONA STEMPUŠIENĖ, kurios rečitalis įvyksta šį šeštadienį, spalio 26 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

MŪSŲ MUZIKINIS GYVENIMAS NEPILNAS

Solistės Aldonos Stempušienės pirmasis koncertas Chicagoje įvyksta spalio mėnesio 26 d. 8 val. vakare Jaunimo Centre, ruošiamas Santaros-Sviesos Federacijos. Koncerto programa kreipėmės į solistę Aldoną Stempušienę su keliais klausimais, kuriuos ji maloniai sutiko atsakyti Dirvos skaitytojams.

Raimundas Mieželis

pokalbyje dalyvavęs vokiečių seimo pirmininkas Gerstenmaieris visai supyko: "Heoren Sie doch auf. Ein Wink von Ihnen genuegt, um wenigstens ein Minimum an menchenwuerdigen Zustaeden herzustellen." (Liaukitės. Užtenka tik jūsų pamojimo, kad būtų atstatytas bent minimumas žmogaus vardo vertę sąlygų.)

Iš tų derybų nieko neišėjo, tačiau ūkiniams interesams spaudžiant, prekyba su Sovietų Sąjunga ir jo satelitais po truputį (Nukelta į 2 psl.)

-- Kaip vertinate lietuvių muzikinį gyvenimą Amerikoje?

-- Mūsų muzikinis gyvenimas Amerikoje veržlus, bet nepilnas. Dažnai net vienpusiškas. Pavyzdžiui, vyrauja vokalinė muzika, nes ji suprantamesnė ir prieinamesnė. Maža instrumentalistų, nepakankamas jiems dėmesys, nes dainininkai ir chorai patogesni baliams, suvažiuojams, minėjimams. Pastarieji įvykiai ir sudaro didžiausią rinką mūsų muzikiniams pasirodymams. Tokie proginiai pasirodymai, žinoma, vargu ar ugdo talentus ir publiką, nors po to ir parašoma, kad programa buvo aukšto lygio. Taip pat stingame spausdintų gaidų. Jauni, čia mokslus einą dainininkai, lietuviškos muzikos gaidų savo repertuarams sunkiai besuranda, nors jų gal nestinga senesniųjų dainininkų ar kompozitorių stažiuose. Rimtos literatūros iš savojo muzikinio gyvenimo taip pat neturime, išskyrus vieną kitą objektyvesnį straipsnį ar kritiką kurio nors didesnio muzikinio įvykio proga. Organizuotos talkos

išėivijos muzikiniams gyvenimui nors ir nėra, bet atskirų individų ar grupių veržlumo nestinga, ir pajėgesni ar kūrybingesni daug ko pasiekia ir nuveikia.

-- Kaip jūs vertinate lietuvių visuomenės dėmesį menininkams ypač solistams?

-- Lietuvių visuomenės dėmesys saviems menininkams yra nuoširdus, nors turime vieni kitoms ir priekaištų. Pavyzdžiui, mūsų klausytojai sunkiai suteikia pripažinimą saviems jauniems dainininkams iki kol jie kaip nors nepagarsėja amerikiečių tarpe. Visuomenės balsu reikėtų laikyti ir mūsų spaudą, kuri labai daug ir nuoširdaus (kartais tik kiek perdėto) dėmesio skiria dainininkams ir, apskritai, meno pasireiškimams. Iš viso, mūsų dainininkai turi savąją tautinę publiką, ir tuo reikia tik džiaugtis, nes be jos vargu ar mes turėtumėm tiek progų koncertuoti.

-- Kas dainavime jus labiausiai žavi?

-- Klausant ar dainuojant? Dainuojant dar savi miško susižavėti. Bet klausydama kito dainininko, žaviuosi jo gražiu balsu, muzikalumu, kūrinio pažinimu ir sugebėjimu jį perduoti klausytojui.

Mūsų viešojo nuomonė, kaip kartais teko nugirsti ar laikraščiuose pasiskaityti, prie "dainos žavesio" priskiria ir išorinę dainininkės laikyseną, suknią ar net šukuoseną...

-- Kokia yra jūsų numatoma rečitalio programa? Kas nulėmė jos pasirinkimą ir ką skaitytumėt programos iškiliausiais punktais?

-- Mano programa nėra specialiai ruošta tik šiam rečitaliui. Tai kelerių metų darbas. Programą sudarys baroko stiliaus dainos, romantiškojo laikotarpio kompozitoriai, itališkos ir prancūziškos operos arijos, impresionistai kompozitoriai ir lietuvių kompozitorių originali kūryba ir liaudies dainos. Lietuviškos dainos sudarys didesnę programos dalį. Dainuosiu Sasnausko, Šimkaus, Banaičio, Jakubėno, Švedo ir Lapinsko dainas.

Iškiliausi ir neiškilūs "punktai" bus žinomi tik po to, kai rečitalio repertuaras bus padainuotas.

V.A. Račkausko nuotrauka

Pianistas Andrius Kuprevičius lapkričio 17 d. Chicagoje duoda platų F. Chopino ir A. Skriabino kūrinų koncertą, kurį organizuoti susikūrė komitetas. Iš kairės: J. Kerulis, prof. B. Vitkus, A. Pužauskas, S. Kurgonienė, inž. A. Tumosa, kun. J. Kubilius, S.J., kom. pirmininkė M. Remienė, B. Chomskis, J. Paštukas ir M. Peteraitienė. Nuotraukoje trūksta: Z. Adomaitienės, P. Bičkienės, V. Tumasonienės, A. Labokienės, E. Kučionienės, Alice Stephens, S. Piežienės, P. Jurkšto ir V. Naudžiaus.

Australijos lietuvių žinios

ALGIRDAS IR IRENA JOKUBAUSKAI iš Williamstown, spalio mėn. 12 d. surengė šaunų priėmimą savo dvidešimties metų vedybinio gyvenimo sukakčiai atšvęsti. Šioje šeimos šventėje dalyvavo dvidešimties penki asmenys. Padidintame gražiai pertvarkytame name svečiai jaukiai ir su pakilia nuotaika praleido kelias valandas.

Vaišių metu paaiškėjo, kad esama ir daugiau paminėtinų progų. A. Jokubauskas išlaikė egzaminus miesto inžinieriaus teisėms ir ta proga gavo stam-

bų algos pakėlimą. A. Jokubauskas dirba Altona Shire inžinieriaus pirmuoju padėjėju ir yra Shire viešųjų darbų vykdytojas. Jokubauskų dukrelė Danutė lanko Melbourne universiteto Humanitarinį fakultetą ir yra aktyvi lietuviškos veiklos dalyvė.

Vaišių metu suakutvininkus sveikino kun. dr. P. Bačinskas, A. Bakaitis iš Mornington ir V. Ivaškevičius iš Wallington. A. Jokubauskas turi seną mamytę Teodorą Jokubauskienę, brolius inž. Stasį ir Edvardą, gyvenančius Chicagoje. V.I.

VOKIEČIŲ-SOVIETŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

taip išsiplėtė, kad šiandien sudaro net trečdali visą vokiečių eksporto. 1962 metais prasidėjus sovietų-amerikiečių pokalbiams dėl Berlyno, Adenaueris tikėjosi, kad jis vėl gali griebtis iniciatyvos ir pasiūlykų sovietų ambasadorių Smirnovą jam pasiūlė:

- * vadinamą Vokietijos klausimą "užšaldyti" dešimčiai metų;
- * per tą laikotarpį sovietų režimas jų zonoje bus po truputį švelninamas;
- * po 10 metų termino įvyktų gyventojų atskilimas ir po jo laisvi rinkimai.

Tačiau Chruščiovas neparodė nė mažiausio noro atiduoti po dešimties metų to, ką jau turi savo rankoje. Jis šiurkščiai davė suprasti Adenaueriui: "Aš dabar kalbu su amerikiečiais. Tu dabar nesimaišyk".

Ir kai dabar Adenaueris norėjo padaryti kokį demaršą, kad sutrukdžius amerikiečių - sovietų kviečių biznį, jis negavo pritarti- mo net ir savo ministrų kabinete. Užsienio reikalų ministris Schroederis pasakė: "Vakary ūkinis spaudimas niekados nebuvo vieningas. Vis kas nors pasitraukdavo iš bendro fronto. (Irgendeiner mogelt da immer)." Pagaliau jau buvo ir per vėlu ką nors padaryti.

* EDVARDAS VALEVIČIUS, sulaukęs vos 45 m. amžiaus ir pradėjęs gerą karjerą viešbučių biznyje, staiga mirė rugsėjo 13 d.

Katomoje buvo įsigijęs viešbutį, kuriuo džiaugėsi ir daugelis lietuvių, norėdami gražiai praleisti atostogas Mėlynųjų Kalnų pašlaitėse.

Vėlionis paliko žmoną ir du sūnus bei būrį draugų ir organizacijų, prie kurių veiklos išlaikymo jis daug prisidėdavo savo aukomis.

* JONAS TINTERIS -- Kūrėjas - Savanoris šiomis dienomis Melbourne atšventė savo 70 gimtadienį.

Būdamas dideliu knygos ir spaudos mylėtoju, jis yra padovanojęs Melbourne. Valst. Bibliotekai 3 tomus Liet. Enciklopedijos. Gimtadienio proga pats susilaukė vertingų dovanų knygomis ir "Margučio" prenumeratą.

Vaišių metu suakutvininkas pasiūlė surinkti aukų Australijos lietuvių laikraščiai "Mūsų Pastogė".

NAUJI GRADUANTAI

VYTENIS ŠLIOGERIS

Šiais metais N.S.W. Universiteto pabaigusių ceremonijoje Vytenius Šliogerius buvo suteiktas Bachelor of Commerce laipsnis.

nis.

Vytenis atvyko į Australiją 1948 m. jau kaip tinkama darbui jėga ir buvo surištas su sutartim pagali kurią, kaip daugumas žino, nebuvo atsižvelgiama nei į išeitą mokslą, nei į asmens kvalifikaciją. Dar Lietuvoje Vytenis buvo baigęs keturias gimnazijos klases ir buvęs trečio kurso studentas Aukštesniojo Technikos Mokykloje Augsburgėje (Vokietijoje), Statybos skyriuje, net prieš atvažiuojant į Australiją buvo gavęs Statybos Techniko pažymėjimą.

Vytenis Šliogeris

jimą. Australijon atvykęs jis pildė sutarties įsipareigojimus dirbdamas viešųjų pastatų bei virtuvų valytoju, šiukšlių išvežio- toju, stovyklos sargu ir kt. Skatinamas gerų draugų ir savo tėvelio kolega gerokai jau po sutarties pasiryžo mokytis. Per vienerius metus Sydney Technical College išlaikė ir išlaikė trejų metų kurso egzaminus iš visų dalykų, įsigydamas Mechanical Drawing Certificate. Gauti braižytojo darbo nepavyko, o įstoti į inžinerijos fakultetą nepasisekė, nes išeitojo mokslo Vokietijoje čia nepripažino. Teko vėl eiti gimnazijos kursą, kad galėtų įstoti į aukštąją mokyklą, kas užtruko dar devesius metus. Vytenis pasirinko studijuoti komerciją. 1962 m. jis buvo priimtas nariu į Australian Society of Accountant ir šiemet po aštuonerių metų mokslo įsigijo universiteto diplomą. Šiurpus vienuolikos metų mokslo kelias, visą laiką vakarais po gana sunkaus dienos darbo užsidirbant pragyvenimą. Nežiūrint to, jis visą laiką buvo aktyvus ir lietuviškame gyvenime: "Gerųjų Bičiulių Avilyje", Studentų sąjungoje, sporto klube, Šviesos sambūryje ir kt.

Šiuo metu Vytenis Šliogeris eina atsakingas administracines pareigas vienoje iš pirmųjų Australijoje tekstilės gamyklų. Jis dar numatęs toliau gilintis savo profesijoje po pertraukos, kurią jis dabar išnaudoja daugiau atsidėdamas lietuviškam darbui. Šiandien Vytenis dirba su studentais, filisteriais ir skautais. S.

IEVA POCIENĖ

Dar Lietuvoje pradėjo studijuoti V.D. Un-te architektūrą, bet nebaigusi pasitraukė 1944 m. iš Lietuvos. Atvykusi į Australiją 1949 m. stoji į meno mokyklą pagrįdne studijuodama skulptūrą, o šalutiniais dalykais pasirinko tapybą, grafiką ir paišybą. Labiausiai traukia ją skulptūra, kur ji galinti geriau išreikšti ir pagauti daikto esmę trijų matavimų erdvėje. Šiemet baigus meno mokyklą ji ateinančiais metais numato dėstyti meną Scotch College Adelaidėje. Kaip skulptorė, Pocienė yra gražiai užsirekomendavusi. Šiais metais ji gavo pirmą premiją iš Royal Art society už vieną iš savo medinių figūrų, šv. Kazimiero koplyčioje Adelaidėje stovi jos išdrožtas

Rūpintojėlis, vienai bažnyčiai Adelaidės priemiestyje sukūrė stacijas. Ji tiek užsiėmus, kad beveik kitų interesų ir neturi: šeima, mokslas ir menas užpildo visą jos laiką. A.S.

NIJOLĖ VAIČJURGYTĖ, B.E.

Nepasiduodama vyrams šiais metais Nijolė taip pat įsigijo diplomą iš ekonomikos. Gimusi Kau- ne Nijolė dalį vaikystės praleido Vokietijoje ir mokslo pradėjo lietuviškoje mokykloje, kur baigusi keturis skyrius atvyko į Australiją ir čia perėjusi eilę mokyklų, pagaliau Sydney universitete gauna diplomą. Dar studijuodama dirbo ir dabar baigusi tebedirba Reserve Bank of Australia, Research Dept.

Lietuviškame gyvenime Nijolė yra aktyvi ir visur nuoširdžiai talkininkauja įvairioms organizacijoms. Dainavo Dainos chorą, aktyviai reikšėsi ALSS, o dabar įsijungusi į Sydnejaus Filisterių Būrelį. N.D.

ANTANAS LAPŠYS, B. Arch.

Palinkimas menui ir kūrybai aiškiai Antanui kelių nubrėžė tiesiai architektūros fakultetą, kurį baigė su Honors degree, gaudamas architekto diplomą Adelaidės universitete. Gimęs Lietuvoje 1940 m., Adelaidėje Antanas studijuodamas gavo stipendiją, tad nereikėjo laiko gaišti pašaliniais uždarbiais. Ir studijume-

tu veikliai reikšėsi lietuvių gyvenime: buvo ilgametis sporto klubo "Vytis" narys, du kartus priklausė Pietų Australijos jaunių krepšinio rinkinei, ilgą laiką šoko tautinius šokius, ALSS Adelaidės skyriaus valdyboje buvo net tris kartus ir 1961 metais valdybos pirmininku, tuo išjudinęs studentų veiklą ir įvedęs naują tradiciją -- meno parodas studentų tarpe. Gerai baigęs akademinę architektūros dalį, dabar stengiasi tobulintis praktikoje ir dirba architektų firmoje Sydnejuje, kur, kaip teko patirti, turi dažnai pasitenkinti vietoj algos tik geru darbu įvertinimu. Apsistojęs Sydnejuje tuoj įsijungė į vietos lietuvių gyvenimą dalyvaudamas studentų, filisterių ir sporto veikloje. A.S.

ALDONA MIKUŽYTĖ

Gimusi Lietuvoje, 1949 m. atvykusi į Australiją baigė paskutinius pradžios mokyklos skyrius ir vėliau užbaigus gimnaziją įstojo į Technologijos Institutą Adelaidėje studijuoti sąskaitybos (Accountancy). Studijavo vakarais, nes dieną dirbo namuose pas tėvą gydytoją kaip sekretorė. Išeitojo kurso egzaminus išlaikė aukščiausiais pažymiais. Tuotarpu Aldona dirba vienoje Adelaidės firmoje ir svajoja pakeliauti vėliau po pasaulį.

Lietuviškame gyvenime Aldona aktyviai dalyvavo visą laiką. Nuo pat mažens skatė ir už nuopelnus skautų organizacijoje ji apdovanota "Tėvynės Dukros" žymeniu. Jau penkeri metai kaip šoka tautinius šokius. Sporte ji taip pat yra viena iš Adelaidės Vyties iškiliųjų stalo tenisininkių.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 25 D. 8 val. vak. Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus susirinkimas K. Dirko svetainėje. Programoje dail. Prano Gailiaus iš Paryžiaus paskaita.

SPALIO 26 - LAPKRIČIO 30 D. Dail. A. Tamošaičio darbų paroda Čiurlionio Galerijoje Jaunimo Centre.

SPALIO 26 D. 8 val. vak. solistės Aldonos Stempužienės koncertas ruošiamas Santaros-Šviesos Federacijos Jaunimo Centre.

SPALIO 27 D. Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos 25 metų sukakties minėjimas Dariaus - Girėno salėje.

LAPKRIČIO 1 D. 8 val. vak. Satyrinio - literatūrinio kabareto "Antrasis Kaimas" pastatymas Hollywood Inn salėje.

LAPKRIČIO 2 D. ALT S-gos subatvakaris Don Varno Poste.

LAPKRIČIO 3 D. "Dainavos" ansamblio vaidinimas - koncertas Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

LAPKRIČIO 8-14 D.D. Dail. Prano Gailiaus Meno Paroda Čiurlionio Galerijoje Jaunimo Centre ruošiamas Santaros-Šviesos Federacijos. Parodos atidarymas lapkričio 8 d. 8 val. vakare.

LAPKRIČIO 9 D. 7 v.v. Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės ruošia balių -- su lengvos muzikos programa, Balio Pakšto salėje.

LAPKRIČIO 10 D. "Dainavos" Ansamblio vaidinimas - koncertas Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

LAPKRIČIO 10 D. Tėvų Marijonų veiklos Amerikoje 50 m. sukakties minėjimo vakarienė Sherman viešbutyje.

LAPKRIČIO 15 D. 8 val. vak. Satyrinio - literatūrinio kabareto "Antrasis Kaimas" pastatymas Hollywood Inn salėje.

LAPKRIČIO 16 D. Tradicinis Varpininkų balius B. Pakšto svetainėje.

LAPKRIČIO 16 D. Korp! Neo-Lithuania šventė -- Byrd Ballroom, 4730 W. Madison Str.

LAPKRIČIO 17 D. ALVUDO 5 m. veiklos minėjimas Gage Parko salėje.

LAPKRIČIO 17 D. Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 17 D. Lietuvos Vyčių metinis koncertas Dariaus ir Girėno salėje.

LAPKRIČIO 22 D. 8 val. vak. Satyrinio - literatūrinio kabareto "Antrasis Kaimas" pastatymas Hollywood Inn salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos Kariuomenės šventė rengiama LVS Ramovės ir DLK Birutės Draugijos Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 23 D. Tradicinis Chicago Operos koncertas - balius Keymens klubo svetainėje.

LAPKRIČIO 28 - GUODŽIO 1 D.D. Moksleivių Ateitininkų suvažiavimas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 29 30, GRUODŽIO 1 D.D. Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos kongresas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 30 D. 7 val. vak. B. Pakšto svetainėje ALT S-gos Chicago sk. "Rudens Lapų" balius.

GRUODŽIO 22 D. Dariaus-Girėno Lituanistinės mokyklos egulutė ir vaidinimas "Aliutė" Gage parko mokyklos salėje.

GRUODŽIO 28 D. Marquette Parko lituanistinės mokyklos kalėdų eglutė parapijos salėje.

GRUODŽIO 29 D. 4 val. p.p. Vyr. Lietuvos išlaisvinimo komiteto 20 metų sukakties minėjimas Jaunimo Centre.

SAUSIO 14 D. ALT S-gos Chicago skyriaus metinis susirinkimas Don Varno Poste.

KOVO 1 D. 1964 m. BALFo 57 skyriaus Roselande pyragų išpardavimas parapijos salėje.

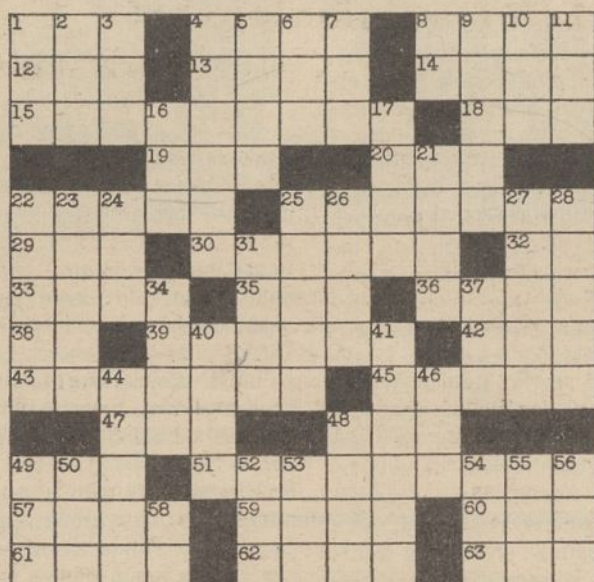
KOVO 15 D. 1964 m. "Laiškai Lietuviams" žurnalo metinis parengimas Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 18-26 D.D. Religinio Meno Paroda Jaunimo Centre.

PATS SKAITYK IR KITUS RAGINK SKAITYTI DIRVĄ

KRYŽIAŽODIS Nr. 6

Paruošė A. Mironas

SKERSAI: 1. Prieveiksmis. 4. Drabužių nešiojimo įprotis. 8. Draudžiamasis žodis. 12. Žemę dirbo. 13. Paskui save įtrauks. 14. Žmogaus aukštis. 15. Planetos palydovas. 18. Ežeras prie Zarasų. 19. Įvardis. 20. Šunų kalba (bendratis). 22. Buvęs diktatorius. 25. Nenusišiosčiusi asarų. 29. Priešdelis einąs su varđažodžiais. 30. Eiguolio prižiūrimoji miško dalis. 32. Cheminis Atstatino ženklas. 33. (Pa)prast. 35. Kunigo titulo lotyniška santrumpa. 36. Derlius. 38. Įvardis. 39. Apsinaukęs, nifrus. 42. Olandų tapytojas. 43. Skaptas, lenktas stringas. 45. Genčių junginys. 47. Atsakymo santrumpa. 48. Roberto santrumpa. 49. Kimono kaspina. 51. Kūrėjas dažais. 47. Du arba dvi. 59. Blizga, žvilga. 60. Pirmoji Vytauto žmona. 61. Paukščiai - karaliai. 62. Reikalingas gyvybei. 63. Ne jam.

STATMENAI: 1. Įvardis. 2. Laikotarpis. 3. Prieveiksmis. 4. Rudeninis ūkininko apdaras. 5. Naminis gyvulys. 6. Veiksmažodis reiškias vietos pastatymą. 7. Adatos skylutė. 8. Įvardis. 9. Kvarcinis mineralas (kilm. l.). 10. Teatre šaukiama. 11. Valstybė. 16. Judėjo iš vietos. 17. Santrumpa slavizmui. 21. Alžiromiestas. 22. Prielinksnis. 23. Medis. 24. Iš stemplės praleis į skilvį. 25. Pietų dangaus žvaigždė. 26. Naminis gyvulys. 27. Medį lyginant. 28. Chateaubriando veiklas. 31. Azijos valstybė. 34. Riebėti. 37. Jie kartu. 40. Skausmą ar vargą atlaikyti. 41. Sustojimo vieta. 4. Grimasa. 46. Suomijos miestas. 48. Derlius. 49. Jauri vieta. 50. XVI amž. olandų istorikas. 52. Dirbtiniai organiniai dažai. 53. Prielinksnis. 54. Raitam keliauti. 55. Ne ši. 56. Ne kitam. 58. Šuktelėjimas.

KRYŽIAŽODŽIO NR. 5 SPRENDIMAS

SKERSAI: 1. Zona. 5. Gal. 8. Būt. 11. Imam. 12. Ore. 13. Esam. 15. Tavo. 16. Abi. 17. Rasė. 18. Ašaka. 20. Anonsas. 22. Ut. 24. Anė. 25. Tibetas. 30. Aludė. 34. Idė. 35. Dėr. 37. Išsė. 38. Ketas. 40. Tausoti. 42. Tas. 44. Iš. 45. Kalinys. 49. Alovė. 54. Aden. 55. Dar. 57. Upės. 58. Myli. 59. Avi. 60. Pbst. 61. Sės. 62. SOS. 63. Asti.

STATMENAI: 1. Zita. 2. Omas. 3. Nava. 4. Amok. 5. Goa. 6. Arba. 7. Leina. 8. Bernelis. 9. Ūsas. 10. Tąsa. 14. Mes. 19. Aut. 21. Ona. 23. Tad. 25. Tik. 26. Ide. 27. Bet. 28. Etarinis. 29. Sėr. 31. Ūso. 32. Dėr. 33. Esi. 36. Tai. 39. San. 41. USA. 43. Šydas. 45. KAM (Krašto Apsaugos M-ja). 46. Adys. 47. Lėlė. 48. savo. 50. Lūpa. 51. Opus. 52. Vest. 53. Esti.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE. Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey	5th \$3.98	5. NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
2. BARNETT Prancūziškas konjakas	5th \$4.98	6. METAXA. Graikų brandy, 90 proof	5th \$5.75
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška	5th \$3.98	7. VAT 69 SCOTCH Whiskey	5th \$4.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	8. BORDEAUX French vine	5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Jaunųjų dailininkų klubo parodos atidarymo metu.

P. Petručio nuotrauka

JAUNIESIEMS DAILININKAMS

Dail. Algirdo Kurausko žodis atidarant Jaunųjų Dailininkų parodą

"Yra pasaulis nuostabus, kurio neranda niekas Nors turi jį savy, kankinasi dėl jo. Dėl jo aš viską žemėje paniekinau Norėdamas ten vieną valandą klajot."

Nyka-Niliūnas ELDORADO

Toks yra savo kūrybos išpažinimas poeto, užėmusio mūsų literatūroje pirmąsias gretas. Nėšime skirtumų tarp poeto ir dailininko, šiuo atveju mums rūpi menininkas.

Nustojus klajoti nerandamame pasaulyje, atsiskaisius ieškoti gyvojo žmogaus, menininko buvimas tampa kultūrine vegetacija, o ilgai nei tikra dvasios mirtimi. Kaip laki bebūtų žmogaus dvasia, o tačiau laikas, tas neapčiuopiamas, ir vis dėl to taip akivaizdus mūsų tapimo ir buvimo liudytojas, nepalieka visiškai laisvo nė vieno kad ir labiausiai nepriklausomo kūrejo. Praeitį ir dabartis atžymi mūsų žmogiškąją vertę.

ORTEGA Y GASSET, aptardamas praeities reikšmę mene, šitaip išsireiškia:

"Menininko mintyse vyksta savotiška cheminė reakcija, kai jo individualusis jautrumas susiduria su jau egzistuojančiu menu. Menininkas nėra vieni vieną prieš jį stovintį pasaulį; jo santykiuose su pasauliu, tartum vertėjas, nuolatos tarpininkauja meno tradicija. Kokia gali būti kūrybinio originalumo reakcija į jau esančią grožio sąvoką? Teigiama ir neigiama. Arba menininkas susilieja konformizme su praeiti-

mi ir į ją žiūri kaip į palikimą, kurį jis tikisi esąs pašauktas patobulinti arba jame gimsta spontaniškas, sunkiai nusakomas bodėjimasis nusistovėjusiu, visuotinai pripažintu menu. Pirmuoju atveju jis pasitenkins nusistovėjusiomis, jau priimtomis meninėmis formomis ir kartos kaikiuriuos šventus, neliečiamus pavyzdžius, antruoju gi -- menininkas ne tik nusigręš nuo nusistovėjusios tradicijos, bet dargi džiaugsis galėdamas primygti-

nai protestuoti prieš laiko gerbiamas normas."

Bet toliau autorius sako:

"Visada buvo lengvai pripažįstama, kad kai kurių laikotarpių veikalai gali būti grindžiami ankstyvesnių periodų sukurtais darbais. Tačiau pastabėti neigiamas praeities įtakas ir pripažinti, kad naujasis stilius gimė iš sąmoningos ir tirštinamos neapykantos tradiciniam stiliui, jau reikalauja truputį pastangų..."

Ieškant individualaus kūrybinio veido, jaunystė arba jaunumas nebūtinai turi būti teigiamas žodis. Dar toliau -- išskaityti jaunumo deklaruojamas tikrąsias intencijas reiškia suvokti jauno kūrejo brandumą. Jokia paslaptis, jog mūsų tarptautinės sąvoka labai dažnai suplakama su pamiltais, bet jau pelyti bepradedančiais anachronizmais, neteisingai vadinamais "konservatyviškumu". Antra vertus, žu-lumas, nevaldomas pyktis ar tik paprasta arogancija mūsų megstama sutapatinti su progresyviuoju arba avangardinu sparnu kaip tik jam vienam būdingomis savybėmis.

Ne viskas yra jauna ir nauja, kas švyti elegantišku ir šmaikščiu paviršiumi... Įsijungti lietuviškon meno tradicijon dažnu atveju reiškia pasišvesti odisejiškam heroizmui ir likimui. Pasisakymas už lietuvišką meno tradiciją gali virsti Ariadnos siūlo ieškojimu... Ne visiems mums skirta kurti lietuviškosios sielos peizažą. Retam įduota Orfėjaus lyra ar Jerichono trimtas. Tačiau nenumaldomas tiesos, laisvės ir šviesos troški-

Dail. Alg. Kurauskas

mas -- tas nesunaikinamas palikimas -- glūdi mums visuose nenuslopiniamas, įpareigojantis: ne tik laisvės siekti, bet kūrybos laisvę saugoti ir gerbti. Kai ieškoma naujų formų senoms tiesoms išreikšti, kai nesibaigiam abejoti senųjų tiesų tvirtumu, kai originalumas, drąsa, atvira sąmonė dabarčiai, meilė tiesai ir pagarba žmogui tapatinami su mūsų kasdienos kūryba ir menine veikla, tai nėra jokios abejonės, jog toksai žmogiškojo bendravimo būdas sklinda už parapijos, sambūrio, būrelto, klubo ar už kurių kitų hermetiškų ląstelių sienų. Jau antrą kartą šiose patalpose savo kūrybą išstčiusiai dailininkų grupei, įprastinių linkėjimų vietoje, norėčiau paskaityti šiuos jauno mūsų poeto Algimanto Mackaus žodžius:

"Tai įtampos kupinas laikas tai laikas mirties nepaaiškintos tai šauksmas išklydusios generacijos tai atšauktas prisikėlimas tai pirštai ant vėstančio kūno tai išdidumas prieš kojų mazgą jimą tai šauksmas išklydusios generacijos tai atšauktas prisikėlimas"

NAUJOS IDĖJOS NAUJAI ERAI APDRAUDA?

Pasitink
rink

NATIONWIDE

dėl naujų idėjų!

- ☐ AUTOMOBILIŲ APDRAUDA
- ☐ NUO GAISSRO APDRAUDA
- ☐ GYVYBĖS APDRAUDA
- ☐ NAMŲ SAVININKŲ
- ☐ MOKSLO
- ☐ PASKOLŲ
- ☐ NELAIMIŲ IR LIGOS
- ☐ PENSIJOS

Nationwide turi naujų idėjų jūsų apsidraudimui, kad išpildžius bet kurį apdraudimo reikalavimą už jums imaną mokesį. Patikrinkite jus įdomaujančią planą ir kontaktukite:

L I E T U V I
J U O Ž A B A L N I Ų
(JOSEPH BROOKS)
5359 Decker Rd.
No. Olmstead, Ohio
Telef. 777-2155

NATIONWIDE
Nationwide Mutual Insurance Co.
Nationwide Life Insurance Co.
Nationwide Mutual Fire Insurance Co.
home office: Columbus, Ohio

NEW YORK

* KORP! NEO - LITHUANIA NEW YORKE šventė šiais metais įvyksta lapkričio mėn. 9 d., 6:30 val. vak., Ridgewood Lanes salėje, 1001 Irving Ave., Brooklyn 27, N.Y. Šventė bus pradedama iškilminga sueiga, kurioje dalyvaus mieliai kviečiami visi Korp!Neo-Lithuania draugai bei bičiuliai. Taip pat mieliai kviečiami visi kolegos neolituaniai iš įvairių vietovių.

Po iškilmingos sueigos seks koncertinė dalis, kurioje pianistė senj. A. Kaulinytė iš Philadelphiajos išpildys Debussy, Schuberto ir Beethoveno parinktus kūrinius. Po to vaišės ir šokiai, grojant A. Starolio orkestrui. Įėjimas su vaišėmis: \$6,00, be vaišių (studentams ir moksleiviams): \$2,00. Pakvietimai gaunami pas visus

korporantus ir valdyboje, skambinant telefonais: Dana Maurukaitė VI 6-5447, 84-23 116 St., Richmond Hill 18, N.Y., -- valdybos adresas, Giedrė Noakaitė -- MI 1-0532 ir Virginija Sutkutė -- MI 9-8479.

Vaišės bus paruošti stalai po 10 asmenų. Norintieji status užsisakyti maloniai prašomi skambinti nurodytais telefonais. Kad paruošiamieji darbai vyktų sklandžiau, korporantai prašomi būti: iki šm. lapkričio mėn. 1 d. pranešti nurodytais telefonais kiek turės svečių ir kiek reikės rezervuoti stalų.

Valdyba

* KORP! NEO - LITHUANIA NEW YORKE metinė bendra sueiga įvyksta spalio mėn., 26 d., 7 val. vak. Festival Restorano mažonoje salėje, 40 E. 26 St., Manhattan, N.Y.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(32)

-- Nemeluok, Sulo. Tu tenorėjai tik karjerą padaryti. Tai ir viskas! Jeigu mūsų estų vyriausybė tau būtų davusi gerą vietą, tu būtum pasidavęs galvą pametusiui nacionalistui! Bet juk tu buvai netinkamas -- ir dėl to negalėjai pasistūmėti priekini! Tada tu parsidavei rusams -- nes bet kokia kaina norėjai prasimušti -- padaryti karjerą! Ir štai tavo įgytojo portfelio kaina -- Alfas, Vilu, Arno, Kalle, Voldi, Olevas, Peteris, Aasi ir Kareelis. Brangi kaina, Sulo! Pagaliau ir to neužteko. Iš tavęs išplėšė portfelį ir į rankas įbruko naganą -- netekai sekretoriaus vietos ir patapai žudiku! Tada patsidisti žudiku ir seksualiniu iškrypėliu!

Sulo atsiremia balustrados ir veidą pridengia rankom.

-- Netiesa, Raidai! Aš nenorėjau viso to ir to net nelaukiau! Aš norėjau laisvės, lygybės, teisingumo! Nenorėjau nei žudynių, nei trėmimų, nei prievartavimų! Juk negalėjau žinoti, ką rusai padarys su mumis ir mūsų kraštu.

-- Tikrai? Sakai, to pats nenorėjai? Ar jau užmiršai, ką mes visi tau kalbėjome? Užmiršai Justo žodžius? Netikiu! Tu nieko nepamiršai! Tu tik paprasčiausiai mums netikėjai arba nenorėjai tikėti. Tavo akys rusai buvo idealūs.

-- Teisingai -- jūs buvote perspėję dėl rusų. Bet -- kodėl gi aš jums turėjau patikėti? O kodėl ne komunistiniams šūkiams? Sakyk, Robertai! Juk buvo visiškai aišku, kad norite ginti senąjį pasaulį -- jūs visi turėjote ką ginti ir išsaugoti. O aš? Aš nieko neturėjau ir tik sveikinau, kas ateina naujo! Sveikinau, nes ir pats norėjau šį tą turėti! Aš tikėjau, kad komunistai mums visiems -- net ir man atneš laisvę, lygybę, teisėtumą. Aš patikėjau jų pažadams ir tikėjau į jų idealus. Aš tik nusispiaunu.

-- Ir vėl meluojai, Sulo! Kaip paprastai, tu sujauki teisybę su melu. Nevaidink idealisto! Dar kartą tau sakau -- tu nieko neturi, nes niekur nebuvai tinkamas, net nežinotum, bet kokia kaina norėjai tapti šiuo bei tuo! Štai dėl ko tu parsidavei! Tai yra nuoga, atvira tiesa! Tu niekad nebuvai tiek kvailas, kad būtumei patikėjęs komunistiniams šūkiams! Laisvė? Argi tu nebuvai laisvas, Sulo? Lygybė? Argi mes

ne visi buvome lygūs? Teisingumas? Argi tau nebuvo duota tos pačios teisės, kokias mes visi turėjome? Argi tu nebuvai laisvas pilietis laisvoje valstybėje? Argi tu nebuvai lygiateisis žmogus savame krašte?

Sulo nuleidžia rankas ir pasižiūri į mane:

-- Bet tu negali užginti, kad komunistas blogas ir neteisingas? Nesuvaldomas apmaudas užvaldo mane.

-- Liaukis, pagaliau, su tais skiedalais, Sulo! Kas gi čia kalba apie komunistą? Komunistas kaip idėja gal ir gera ir teisinga. Bet juk tik teorija, nereali pasaulėžiūra, kokių yra ir daugiau, ir net geresnių! Čia kalbama ne apie komunistinę pasaulėžiūrą, bet apie didžiosios Rusijos imperializmą. Šitą net ir pats žinai, tu šlykštus parsidavėli!

Sulo ranka sugriebia naganą:

-- Užčiaupk burną, Raidai!

-- Tai šauk gi pagaliau, tu niekingas baily! Tau vistiek už tai bus užmokėta!

Sulo dreba visu kūnu, bet nuleidžia rankas.

-- Aš -- aš negaliu, Robertai.

-- Kodėl gi tu negali šauti, tu -- driskiau?

-- Nes aš negaliu... žudyti.

-- Meluoji, Sulo!

-- Nes tu teisus, Robertai!

Aš atsikvepiu.

-- Pagaliau, Sulo, pagaliau, tu kalbi teisybę.

Jis tik linktelį galva. Jo skruostai dar labiau sukrutė.

-- Tai baisu, Robertai. O būtų daug geriau, jeigu ne tu, o aš būčiau teisus!

-- Matai, pats prisipažįsti, kad esi netamekely. Eikš, Sulo, dar ne vėlu!

-- Kur? Aš neturiu kito kelio!

-- Tikrai? Tau dar yra vienas kelias, Sulo! Eik į miškus! Kovok mūsų pusėje. Eik ir kovok pagaliau už laisvę, už lygybę, už teisingumą! Kovok už savo kraštą ir savo tautą!

Jis tik papurto galvą.

-- Šito aš negaliu, Roberta, tikrai negaliu!

-- Matai! Tu ir to negali! Bijai, kad miško broliai gali tave vietoje nudėti? Ar baidaisi, kad tavieji naikinamųjų batalionų draugai gali tave nutverti? Manau tau aišku, ko galima tokiu atveju tikėtis. Nesvarbu vienaip ar kitaip vistiek kartą tave nudobs, Sulo! Kaip pasiutusį šunį paties tave. Eik į miškus ir kovok!

-- Aš negaliu, Robertai. Jau vieną kartą perbėgau nuo jūsų pas raudonuosius. Aš negaliu vėl sugrįžti.

-- Ir vėl meluoji, Sulo! Net kiti, įsitikinę komunistai išėjo į miškus ir prisijungė prie miško brolių. Tie vyrai tikrai komunizmu tikėjo ir buvo nuvilti. Eik ir tu ir atitaisyk, kur esi prasižengęs! Gal būt

iš tiesų buvai tik suklaidintas -- kiekvienas žmogus gali suklysti. Dabar žinai savo kelią -- eik juo! Ir jei tau teks žūti, bent žinosi, kad kritai teisiųjų pusėje ir už teisingą reikalą.

Sulo stovi žado netekęs. Vaiduokliškai prieblandoje šviečia jo išblyškęs veidas.

-- Ne, Robertai. Aš nieko neturiu ir esu vieni vieną, Aš nieko neturiu, kur turėčiau grįžti -- ir man dėl to gėda!

-- Tu nesi vienas, Sulo. Jeigu tik panorėsi grįžti į tikrą kelią, tu turėsi mus -- savo draugus. Jeigu mūsų pusėje kovosi, mes tave vėl priimsime, užmiršime praeitį. Šiomis dienomis vyksta lemiamą kova, Sulo. Kiekvienas iš mūsų galėjo paslysti, ir nieko nėra be kaltės ir nuodėmės.

Sulo staiga nusikvatoja. Klaukus šisai jo juokas, su beprotybės priemaiša.

-- Draugai? Aš turėjau draugų, Raidai, taip, bet aš juos išdaviau! Man nėra jokio kelio grįžti pas jus, nes du žuvusieji visuomet stovės man skersai kelią.

-- Ir vėl kokią nesąmonę prasimanai!

-- Taip, du žuvusieji! Nori žinoti kas, Raidai? Gerai, tau pasakysiu, Aš pats Aasi ištrėmiau, pats į iš lovos ištraukiau ir nuvežęs į stotį įkišau į gyvulinį vagoną. Gerai -- patsai to nenorėjau, bet tik vykdžiau įsakymą. Pakeliui Aasi mirė.

-- Tą aš žinau, Toliau!

-- Antrasis -- Raimas.

Mano rankos čiumpa Sulo už pečių. Savo pirštuose jaučiu jo kaulus.

-- Kas atsitiko su Raimu? Tu -- tu Raimą nužudei?

Jis iš lėto pakelia akis.

-- Ne! Ne aš jį užmušiau. Tai buvo žydas Goldmanas ir dar du rusų politrukai iš mano bataliono. Bet aš ten pats buvau ir mačiau, kaip jis buvo plėšomas ir kankinamas. Aš jo negyniau, Robertai. Nešoviau nei į Goldmaną, nei į politrukus, lygiai ir nepaleidau malonės šūvio Raimui ir tik leidau jam baisyse kančiose lėtai numirti.

Mano rankos bejėgiškai nukrinta.

-- Matai, Robertai, šie du draugai visados stovės tarp manęs ir jūsų, nes aš dėl to kaltas. -- Jis nusišuka -- Aš eisiu savo keliu ligi galo, Robertai. Dieve duok, kad šis kelias būtų kuo trumpesnis. Jis pasisuko laiptais aukštyn. Pribėgęs sugriebiu jį už apikaklės.

-- Sulo! Dar vieną -- paskutinį žodį! Kai rytoj vėl išvažiuosi su naikinamuoju batalionu, prisimink, kas tave prie to privedė. Atmink, kad rusai, tik rusai iš tavęs padarė nusikaltėlį ir -- vykdė jį įsakymus ir toliau, jeigu dar galėsi!

Dar palieku prie balustrados. Negi aš iš tikrųjų verkiu?

(Bus daugiau)

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis. Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

GERŲ NORŲ NEUŽTENKA

Ne kartą teko nugirsti pokalbius apie lietuviškos spaudos ateitį. Tuose pokalbiuose būdinga pesimistų persvara. Girdi, gerai, jei mūsų laikraščiai išsilaikys su dabartine mūsų išeivijos karta. Nebūnant tokiu pesimistu ir turint optimistiškesnės nuotaikoms pakankamai pagrindo, norėčiau šį kartą tik priminti, kad optimistų atsiranda ir tų žmonių tarpe, kurie lietuviškų laikraščių net neturi reikalo skaityti.

Tai žmonės, kurie tiria ir seka svetimomis kalbomis leidžiamų laikraščių įtaką vietos ūkiui ir prekybai. Tai žmonės, kurie didelėse įmonėse dirba atsakingą ir amerikoniškam ūkiui taip svarbų reklamų būdų parinkimo darbą.

Neperšienusia teko dalyvauti mažoje konferencijoje, kurioje teko susilaikyti neparodžius nusistebėjimą dėmesiu, didėjančiu svetimomis kalbomis leidžiamais laikraščiais. Ypatingas dėmesys buvo kreipiamas į tuos laikraščius, kurie nerodo smukimo žymių, o rodo tendenciją augti. Jų tarpe buvo ir Dirva, iš savaitraščio išaugusi į tris kartus į savaitę leidžiamą laikraštį.

Labai didelės ir įtakingos įmonės skelbimų skyriaus tvarkytojai yra priėję išvados, kad geras skelbimas ne anglų kalba leidžiamame laikraštyje sulaukia žymiai greitesnės ir efektingesnės reakcijos, nei didelių dienraščių puslapiuose.

Kas be ko, nesigiriant, o realiais duomenimis reikia įrodyti, kuo, pvz., Dirva remia savo ateities planus, kokios perspektyvos išsilaikyti ir kokie gyventojų sluoksniai laikraštį skaito.

Taigi, netolimoje ateityje Dirva tikisi gauti žymią dalį skelbimų, apie kuriuos prieš trumpą laiką nebūtų buvę reikalo nei svajoti.

Tąja proga tenka pasidžiaugti ir augančiu lietuvių bankinių ir prekybinių įmonių pasitikėjimu mūsų spauda ir jų nuotaukų pasikeitimu. Mat, daugelis prekybinių savo laiku galvojo, kad skelbimai lietuviškoje spaudoje yra tik jų auka tam ar kitam laikraščiui, šandien jau jie supranta, kad skelbimas yra neišjungiamo geros prekybos įmonės augimo priemonė.

Skelbimų klausimą neatsiejamai seka laikraščio tiražas. Kiekvienas prekybininkas pirmoje eilėje tokį klausimą ir stato, ir tik iš laikraščio tiražo sprendžia apie savo skelbimo vertę. Taigi, ugdydami ir plėsdami skaitytojų skaičių, pakeliame laikraščio vertę ir vietos ūkinio gyvenimo svarstyklę.

Skelbimai sudaro vieną pagrindinių laikraščio pajamų šaltinių. Tačiau ne vien pajamų, kaip tokių, kėlimas sudaro pagrindinį laikraščio siekimą. Tas siekimas yra -- pajamų pakilimu ugdyti laikraščio turinį, sudarant bendradarbiams patrauklesnes sąlygas, o ugdant turinį, galima tikėtis ir didesnio susidomėjimo laikraščiu. Tik tokiu būdu įmanomas tiražo pakėlimas.

Tai lyg užburtas ratukas, kuris reikia sukti. Ir jis sukasi ne vien tik laikraščio administracijos dėka ir ne daugelio bičiulių gerų norų dėka. Tas ratas sukasi pagalbinti tiems lietuviškos spaudos rėmėjams, kurie ne vien gerais patarimais rodo savo susirūpinimą, bet ir konkrečiomis paslaugomis prisideda prie ratuko ašies patepimo. Ir taip matote laikraštyje naujų skelbimų, kartotekoje naujų prenumeratorių, prižadinami užsūdę skolininkai ir t.t.

Ačiū Dirvos bičiulių ir tylių, bet darbščių talkininkų darbui, galime perduoti nuotaikas, grindžiamas ne vien mūsų, bet ir svetimųjų optimizmu -- lietuvių spauda ne smunka ir nyksta, bet auga ir įgyja vis didesnę pasitikėjimą. (J.Č.)

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDA NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

SIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Mažieji kraštai: - Atrodo, kad mes ne ten kreipiamės...

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO POLITIKOS RŪPESČIAI

IGN. ANDRAŠIŪNAS

Europos spauda skelbia labai įdomių statistinių duomenų, svarstymų ir naujų minčių apie jos žemės ūkį ir jo ateitį. Šios mintys ir patiekti duomenys sprendžia Europos rinkos ateities problemas ir jos ūkininkų likimo būklę.

Šiuo metu Europos agrarinės politikos vairuotojai turi didelius rūpesčius dėl ateities žemės ūkio produktų gamybos, o ypač jų gamybos pelno išsaugojimo. Bendroji Europos rinka žemės ūkio produktams kelia rimtą kainų suderinimo problemą. Šeši kraštai (Belgija, Italija, Prancūzija, Luxemburgas, Olandija ir Vakarų Vokietija) priklausančios bendrajai Europos rinkai turi labai skirtingus derlius iš vieno hektaro ir taip pat skirtingas gamybos išlaidas vienam grūdų centneriui. Vieni kraštai turi labai aukštus iš vieno vieneto žemės ūkio derlius, pav. Olandija ir Belgija iš 1 ha. turi 43 dv. ctr., o Prancūzija tik 20 dv. ctr. V. Vokietija - 27 dv. ctr. Savaimė suprantama, kad kraštuose gauti aukšti derliai labai turi didelės įtakos grūdų vieneto gamybos išlaidas. Jei pripažinti Vak. Vokietijos vieno vieneto kainos lygį 100, Prancūzija gamina už 83 punktus, Olandija už 75 p., Kiaulieną mėsa, -- Olandija už 75 p., o Italija net už 63 p. Pieną, -- Olandija net už 60 p., o sviestą už 70 p. Bendrai, pagal šią palyginimo sistemą Vokietija stovi šitokiam visų žemės ūkio produktų kainų santykių: Vokietija -- 100 p., Prancūzija -- 81 p., Olandija -- 80 p., Belgija -

85 p., Italija -- 99 p. Vadinasi, ateities Bendroji Europos rinka, V. Vokietijos žemės ūkio politikai kelia rimtą problemą. Įsijungiant į bendrąją rinką, Prancūzijos kviečiai, Olandijos pienas ir sviestas pagal našumą visų rinkos dėsnius skverbsis į V. Vokietijos rinką ir tuo būdu sudarys rimtas kliūtis panašioms vokiečių gamybos produktams. Šiuo atveju Vokietijos ūkininkas bus priverstas savo produktų kainas sumažinti. O tai daryti, kokio krašto ūkininkas būtų, niekas nenori.

Pagal grūdų kultūros gamybą Europoje vyrauja Prancūzija su 68 mil. tonų, V. Vokietija su 40 mil. tonų, Italija su 38 mil. tonų, Olandija su 10 mil. tonų ir Belgija-Luxemburgas -- 8 mil. tonų. Tuo būdu Prancūzija yra didžiausias gamintojas grūdų Europos Bendrojoje rinkoje. Parduo-damoji kaina, 1 dv. ctr., - Prancūzijoje 34 DMK, o V. Vokietijoje -- 44,25 DMK. Kainų rodiklė Bendrojo Europos rinkoje kalba V. Vokietijos ūkininkų nenaudai.

Turint galvoje, kad dabartinėse sąlygose V. Vokietija turi įsivežti 40% kiaušinių, 51% paukštienos ir 51% riebalų normalaus metinio tų produktų suvartojimo, tai jos krašto žemės ūkio produktų gamybos problema dar labiau pasunkėja. O svarbiausia, visos šios reikalo sunkumas slepia V. Vokietijos ūkininkų būklę. Dabartinių grūdinių kultūrų kainų išlaikymas Vak. Vokietijoje yra jos agrarinės politikos didžiausias rūpestis ir jos ūkininkų egzistencijos pagrindas.

Šiai problemai spręsti V. Vokietijoje buvo sudaryta 8 profe-

sorių -- žemės ūkio specialistų, komisija. Jai buvo pavesta tyrinėti vokiečių ūkininkų gamybos priemonės ir pagamintų produktų kainos. Ši komisija po ilgų studijų ir darbo paskelbė išdėmetinus rezultatus. Jos išdava šitokia:

1) Už grūdus (kviečius) V. Vokietijoje turi būti mokama 38 DMK, viename dv. centneriui.

2) 300,000 ūkių turi būti ap- leista jų savininkų ir apie 800,000 ūkininkų turi būti perkelti į miestą ir įjungti į pramonės gamybą. Šių ūkių naudojimas nepateisinamas. Per brangi darbo jėga ir netikusios gamybos priemonės pakelia žemės ūkio produktų kainas. Kelias į miestą yra jų palaima.

Tačiau šitoks sprendimas V. Vokietijos ūkininkų tarpe sukėlė didelį nepasitenkinimą. Apie 5000 vokiečių ūkininkų Goettingeno miesto gatvėse surengė viešą demonstraciją, iškėlė šūkį, kad tie 8 profesoriai yra Vokietijos ūkininkų išdavikai.

Ši vokiečių ūkininkų reakcija pažadino seną mintį, kad kaimas yra tautos gyvybės lopšys, o ūkininkų luomas yra tautos sveikatingumo ir moralinių vertybių saugotojas. Ir ištikrųjų, jau nuo senų laikų pastebėta, kad tik tos tautos yra pakankamai kūrybinės ir vaidina svarbų vaidmenį žmonijos pažangos ugdyme, kurios turi pastovų sveiką ūkininkų luomą. Šiam teigimui pagrįsti gali būti pavyzdžiai: Skandinavija, Pabaltijys ir pagaliau pati Vokietija.

Gyva V. Vokietijos ūkininkų reakcija dėl savo egzistencijos ir gyvenimo likimo, - atkreipė įtakingų agrarinės politikos asmenų tarpe dar didesnę dėmesį ir susirūpinimą. Pasirūpinta ieškoti efektingų priemonių ūkio našumui pakelti. Šiuo metu nurodoma, kad reikia geriau išnaudoti žemės ūkio gamybos techniką. Atsižvelgti į naujus reikalavimus ir tausti darbo rankų jėgą. Taikyti žemės ūkyje visas moderniškas mašinas. Ieškoti ir išnaudoti visas galimas žmogaus rankų darbo jėgas, kad pasiekti našiausią ir pigiausią žemės ūkio produktų gamybą.

Todėl V. Vokietijos agrarinės politikos vadovai, ieškodami naujų gamybos metodų, nori pagal esamas galimybes žemės ūkį suintensyvinti. Gamybos produktų kokybę pakelti. Dėti visas pastangas, kad ateityje gaminti daugiau skanesnių dalykų: kiaušinių, paukštienos, sūrio, šviežių vaisių ir skanios raguočių skerdenos. Žodžiu, pagal tą projektą, 1975 metais ant kiekvieno vokiečio stalo turi būti tris karštesnės daugiau paukštienos, kiaušinių, sūrio, šviežių daržovių ir vaisių. Bet mažiau bulvių, duonos ir ribotos kiekis riebalų.

Norint šitokio tikslo atsiekti, V. Vokietijos ūkininkas turi atsižvelgti į šiuos faktorius: 1) techniką, 2) mokslą ir 3) ūkio vadovo išmonę. Tik tokiu būdu Bendrojoje Europos rinkoje V. Vokietijos ūkininkas gali įsitvirtinti, pakelti savo gyvenimo standartą ir apsaugoti miestų gyventojų bendrą lygį.

Be moderniškos technikos prietaikymo žemės ūkyje taip pat vaidina didelį vaidmenį ir įvai-

rūs koncentruotų pašarų gamybos fabrikai. Šandieną J. A. Valstybių ūkiškame gyvenime pradedant kažį ir šunų maisto gamyba moderniškuose fabrikuose, didelį darbą ir palengvinimą žemės ūkiui suteikia taip pat ir tie fabrikai, kurie gamina milžiniškus kiekius įvairių koncentruotų pašarų stambiųjų raguočių, paukščių ir kiaulių šėrybos reikalam.

Siekiant didesnio žemės ūkyje pelningumo, prisimenama ir tie konkretūs faktai, kad vienas darbininkas ž. ūkyje J. A. Valstybėse sugeba kasdieną prižiūrėti, pašerti ir pamelžti 50 melžiamų karvių, o Europoje tik 5-8. Normalaus dydžio ūkininko šeima J. A. Valstybėse per metus pagaliau nupenėti 1000 kiaulių, arba išauginti 160,000 vištų. Dviejų asmenų šeima nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro atlieka visus priežiūros, šėrimo ir kiaušinių surinkimo darbus 10,000 vištų farmoje. Tuo tarpu Europoje tokių galimybių sprendimas yra ateities siekiams idealas.

Galutinėje išvadoje, Europos agrarinės politikos vadovai siekia surasti laimingą sprendimą, kad jos ūkininkų luomui būtų užtikrinta ateities egzistencijos racionalūs pagrindai, o pramonės darbininkas ir miestelėnas turėtų sveiką ir skanų maistą.

REMEMBER - Every Good Guy Gives To The United Appeal

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventėm būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiškai siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotu atstovu Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šitoje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės pamintu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsute tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ALT SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba kviečia ALT organizacijų atstovų susirinkimą, spalio 27 d. 12 val., tuoj po pamaldų, Lietuvių Klubu viršutinėje salėje.

Darbotvarkėje: Valdybos pranešimas apie nuveiktus ir ateityje planuojamus darbus ir kt. klausimais.

Maloniai prašome liet. organizacijų atstovus atvykti į susirinkimą. Bus priimamas ir nario mokestis.

* CLEVELANDO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA ruošia Initium Semestri spalio 26 d., Knights of Columbus salėje, 25400 Euclid Ave., 8 v.v. Gros geras orkestras ir bus įdomi programa. Visi Clevelando ir kaimyninių miestų studentai, ir kiti, kviečiami dalyvauti.

LSS Valdyba

ONE GIFT works many wonders

UNITED APPEAL
October 14-24th

DALIA KAVALIŪNAITE, gyv. 18420 Lake Shore Blvd, Cleveland, turi daug džiaugsmo prižiūrint mažąjį broliuką Vytautą, sulaukusį 1 mėnesio amžiaus. Dalia išdėsto vystyklus, kurie niekad nenustoja būvę tokie minkšti ir švelnūs, nes p. Aldona Kavaliūnienė naudoja elektrinį džiovintuvą.

The Illuminating Co dovana

Namuose atsiradus naujagimiui, elektrinės namų apyvokos priemonės pasidaro dvigubai vertingesnės, pagelbstint sutaupti laiką ir motinos pastangas. Ir taip Aldona Kavaliūnienė tikisi, kad jos elektrinė virtuvė ir skalbykla sutaupys daug laiko ir darbo, prižiūrint jos naujagimį sūnų Vytautą, atėjusį Kavaliūnų šeimon prieš kelias savaites.

Saugiu ir paprastu elektrinių priemonių naudojimu A. Kavaliūnienės darbas tuo labiau palengvėja, kada kai kuriuos tų darbų, net ir skalbiant, galima atlikti 12 metų dukrelės Dalios pagalba, kuri labai džiaugiasi galėdama padėti prižiūrinti jos mielą broliuką.

Kavaliūnų šeimos pamėgimas elektrinių namų apyvokos priemonių, išreikštas Dirvoje tilpusioje anketoje, buvo įvertintas komisijos vienu įdomiausių, todėl

The Illuminating Co. apdovanojo nauju elektriniu kava virduliu. Iš tų priemonių svarbiausią pasikirtį šiuo metu turi skalbimo ir džiovinimo priemonės, nes naujagimiui reikia švarių vystyklų, rankšluosčių, antklodžių ir kt. O skalbimo pareiga atliekama lengvai su A. Kavaliūnienės prieš pusmetį pirktą elektrine automatinę skalbimo mašiną, kartu prisimenant darbą, kurį reikėdavo atlikti su primityviomis priemonėmis.

Ji taip pat naudoja elektrinį džiovintuvą pirktą prieš tris mėtus ir iš patirties žino, kaip skalbiniai, juo džiovinami, išeina švelnūs, minkšti ir paruošti naudojimui. Atpuola kabinimai ant virvių, nešiojimas ir kt. sunkūs darbai.

A. Kavaliūnienė džiaugiasi ir sava elektrine virtuve, kurioje lengvai sterilizuojamos naujagimio

mio bonkutės. Ji džiaugiasi elektrine virtuve jau 10 metų ir ypač vertina saugų, švarų, neturintį kvapo ir liepsnos naudojimą.

12. kub. pėdų šaldytuvą, be kitų gėrybių, talpina naujagimio Vytuko bonkas ir išlaiko jas vėsius, saugias ir šviežias.

A. Kavaliūnienės vyras Antanas yra Cleveland Twist Drill Co. tarnautojas. Tos šeimos elektrinėmis namų apyvokos priemonėmis kartu džiaugiasi ir močiutė Aloiza Mikalionienė.

Šalia stambiųjų elektrinių namų apyvokos reikmenų, Kavaliūnai naudoja dar visą eilę smulkesnių elektrinių varomų priemonių kaip laikrodžius, televiziją, radiją, patefoną, vaflių keptuvę ir t.t.

Kavaliūnai yra nuolatiniai Dirvos skaitytojai ir mielai sutiko dalyvauti Dirvoje skelbiamame konteste, kuris tęsiasi dar toliau. Ir šiame Dirvos numeryje lietuviškos - namų šeimininkės ras anketą, kurią jos prašomos užpildyti ir grąžinti Dirvai.

Kontesto dalyvių nuomones, atrenka komisija, kurioje mielai sutiko dalyvauti Ona Karpienė, E. Žitkienė ir Vl. Brazulis.

Užpildymas tos anketos nieko nepareigoja ką nors pirkti ar kitaip įsipareigoti. Tačiau tai labai gelbsti Dirvai, užtikrinant ateičiai daugiau skelbimų iš elektrinių priemonių gamintojų ir The Illuminating Co.

What does the "S" stand for?

SAFE SURE SINCERE SERVICE

Our customers know what the "S" stands for. Come in and let us show you what we mean.

ST. CLAIR SAVINGS
MAIN OFFICE: 813 E. 185th STREET

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS

virš Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kampas.

Teirautis telefonu: **HE 1-2497**

PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 9 D. ALT Clevelando Sk. ruošiamas 1863 m. sukilimo minėjimas, Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 29 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 11 D. 1964 -- Korp! Neo-Lithuania tradicinis balius.

SAUSIO 18 D. Lietuviams Būdžiams remti valdyba ruošia blynų balių-vakarą Šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 25 D. Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai paremti koncertas - balius Nauj. parapijos salėje.

VASARIO 1 D. Sol. Pr. Bičkie-nės ir sol. J. Vaznelio koncertas. Rengia Arkiv. Matulaičio vardo senelių namams Putname Rėmėjų Komitetas.

VASARIO 8 D. LTM Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas - balius Šv. Jurgio parap. salėje.

KOVO 15 D. L.T.M. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Cleveland Institute of Music salėje.

26 akų ūkis Painesville apylinkėse, netoli ežero ir naujojo Lakeland kelio. Vaismedžiai, vynuogės, avietės ir daržovės. Gražus 7 kamb. namas su rūsiu ir visais baldais.

Didelis tvartas gyvuliams ir vištėdė su apie 400 viščiukų, 2 automob. garažas ir įrankiams pastogė.

Labai gražioje vietoje, netoli golfo klubo ir naujų namų statybų. Prie miško, labai tinkama vieta gegužėnams.

Parduodama pigiau negu bankas įvertino ryšium su savininko mirtimi.

Skambinti B. Čipkus 944-2167
William T. Byrne
Realtor
MU 1-6100

HOUSE FOR SALE

EUCLID -- Brick double, garage, recreation room, upper vacant. By owner. IV 1-5812

EUCLID -- dviejų šeimų mūrinis. Garažas. Pramogų kambarys. Viršutinis aukštas laisvas. Parduoda savininkas. IV 1-5812.

EAST CLEVELAND-13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS EARN

4 1/2%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30 P.M.

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE-6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

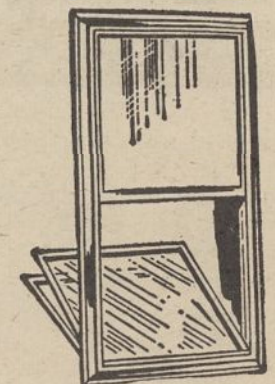
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

FREE!!

INSTALLATION NEVER BEFORE OFFERED
Full Triple Track SELF STORING ALUM. COMBINATION WINDOWS

\$11.80 EACH

Limited Time Only!

Regularly Sold For \$17.95 Without Installation
ORDER NOW
MINIMUM ORDER - 4
This Offer Not Retroactive

SAVE \$\$\$\$ ON
• ALUM. COMBINATION DOORS
• ALUMINUM SIDING
• ALUMINUM AWNINGS

EASY TERMS AVAILABLE
Operators on duty until 10 P.M.

DEAL DIRECT WITH OWNER
TEMPCO CONSTRUCTION, INCORPORATED
12728 St. Clair Ave.
GL 1-4503

• Balių-koncertų ir kitų pramogų bei parengimų rengėjų dėmesiai.

Vincas Apanius, greta visų kitų sodininkystės patarnavimų atlieka ir dekoravimo gėlėmis darbus patalpose. Kainos gana prieinamos ir bus atsižvelgta į pageidavimus, iš anksto susitarus.

Kreiptis: 382-1606
503 Richmond Rd.
Richmond Hts., Ohio

ATSIŪSTA PAMINĖTI

MŪSŲ VYTIS -- Skautiškos minties žurnalas, liepos - rugpjūčio 4 nr. -- išsiai paskirtas ASS Garbės Nario prof. M. Biržiškos paminėjimui.

Turinyje paties M. Biržiškos straipsnis "1918 m. vasario 16 reikšmė", Stp. Kairio -- "M. Biržiška Valstybės Tarnyboje", vėlionies brolio Viktoro Biržiškos atsiminimų nuotrauka apie M. Biržiškos dovaną žemaičiams, St. Lozoraičio žvilgsnis į M.B. būdo bruožus, St. Žymanto -- "Banguojančių tautos kelių" patiekiamas gilesnis žvilgsnis į M. Biržiškos gyvenimą ir darbą. Br. Raila patiekia M.B. psichologinio dešimtmečio gyvenimo vaizdą "palmių pavėsyje" kuris tilpo ir Dirvoje.

Žurnalas daro malonų įspūdį, gausiai iliustruotas M.B. gyvenimo vaizdais.

Graži skautiškojo jaunimo dovana Garbės Nariui.

BANGA -- 9 nr. neperiodinis jūrų skautų Nemuno tunto Bostone laikraštis. Laikraštyje daugumoje šią vasarą įvykusios jūrų skautų stovyklos įspūdžiai ir vaizdai. Apstu ir kitos jūrų skautams ir apskritai jaunimui naudingos ir skaitytinos medžiagos. Malonu pastebėti, kad laikraštyje nesireiškia vien jūrų skautų "plunksnos vilkai", bet gausiai reiškiasi skautiškas jaunimas savąja kūryba.

GIMTOJI KALBA -- Bendrinės kalbos laikraštis, balandis-birželis Nr. 2 (20). Leidžia JAV LB Kultūros Fondas. Redaktorius -- L. Dambriūnas. Redakcijos adresas: Gimtoji kalba, 4314 40th St., Brentwood, Maryland.

Turinyje, palyginti, liberališkas švietimybės atžvilgiu L. Dambriūno straipsnis "Bendrinė kalba išeivijoje". Pr. Skardžiaus "Priesagos -- inis būdvardžių kirčiavimas", St. Barzduko "Jungtukai ir bet", klausimų kraitelė ir pora recenzijų.

AR PATOGIAU GYVENTI SU ELEKTRA?

Papasakokite mums ir galėsite patekti į penkių šeimų eilę, kurių nuomonės bus spausdinamos šiame laikraštyje.

Ar mes turime papasakoti, kaip jūsų šeima džiaugiasi elektriniais reikmenimis? Jei jūsų nuomonė bus atrinkta, ji pateks į šį laikraštį, o autorius gaus dovanų West Bend "Fiesta" automatinį elektrinį kavos virdulį. Nuomonių atranka bus daroma trijų narių komisijos.

Nuomonės bus patalpintos į sekančių savaitių hėgyje. Užpildykite šį skelbimą ir siųskite į Dirvą!

Prašome užpildyti sekančius klausimus ir siųsti:

DIRVA
6907 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND, OHIO 44103.

- (1) Šeimos dydis: Kiek vaikų:
(2) Pažymėkite vieną: vienos šeimos namas ☐ 2 šeimų ☐ butas ☐
(3) Pažymėkite elektrinius reikmenis, kuriuos naudojate ir apytikriai kiek metų:

ELEKTR. REIKMENYS (pažymėkit METŲ kuriuos) SKAICIUS

Elektrinė plyta		
Elektrinis džiovintuvas		
Automatinė skalb. mašina		
Šaldytuvas		
Indams plauti mašina		

(4) Pažymėkite skaičių mažųjų reikmenų, kaip pav. duonai šildytuvą, laikrodžiai, elektr. antklodė, radijo, TV, ir kt. (pažymėkite skaičių).

mažiau nei 5	
5-10	
10-15	
15-20	
virš 20	

(5) Elektrinė reikmenė, kuria mes daugiausia džiaugiamės yra

(6) Manomė, kad praktiškiausia elektrinė reikmenė yra mūsų

(7) Paskutinį kartą pirkome šią elektrinę reikmenę

(8) Mūsų nuomonė apie "Elektrinį Gyvenimą" yra būdinga todėl, kad

PAVARDĖ:

ADRESAS:

MIESTAS: ZONA:

TELEFONAS:

KAS IR KUR?

AUKOS DIRVAI

* JAUNŲJŲ KOMPOZITORIŲ Jono Švedo (iš Clevelando) ir Dariaus Lapinsko (iš Stuttgart, Vokietijoje) dainas išpildys solistė Aldona Stempužienė savo koncerte spalio 26 d. Jaunimo Centre. Koncerto bilietus galima įsigyti Marginiuose ir pas Karvelį.

* STP. VYKINTO Lietuvių kalbos rašybos žinyno" autoriaus ir leidėjo adresas pasikeitė: 684 Lampertheim - Huettenfeld, Viernheimerstr. 39, W. Germany, Europe. Šiuo adresu prašome siųsti "Lietuvių kalbos rašybos žinyno" užsakymus iki š.m. gruodžio 31 d. Vadovėlio kaina -- 2 dol.

* TAPKITE BALF'O VAJAS RINKĖJU! Tik vieną valandą paskyrę padėsite surinkti 25,000 dolerių lietuvių šalpai, Chicago's vajeaus rinkėjai registruojami telefonu 776-0211 nuo 11 valandos ryto iki 11 valandos vakaro. -- Ar jau įsirašėte būti Chicago's BALF'o vajeaus rinkėju? Tai lengvai galite atlikti paskambinę vajeaus reikalų vedėjui kun. F. Gureckui telefonu 776-0211 nuo 11 valandos ryto iki 11 valandos vakaro.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjunga Chicagoje, spalio 12 ir 13 d.d. su pasisekimu pastatė Anatolijaus Kairio trijų atidengimų žaismą Popiečio Diagnozė. Veikalą režisavo Stasys Pilka. Scenos apipavidalinimą atliko dail. Vytautas O. Virkau. Nuotrauka daryta po antrojo scenos atidengimo. Iš kairės: B. Briedienė -- Konstancija Naujokaitienė, J. Raudonis -- Petras Naujokaitis ir E. Blandytė -- Dr. Milda Kaunaitis (Kaunaitienė), P. Petručio nuotrauka

Skyriaus nariui

STASIUI MISIŪNUI

staigiai mirus, žmonai Elenai, dukroms, sūnums ir giminėms gilią užuojautą reiškia

ALT S-gos Omahos skyrius

P A D Ė K A

Sirdingiausiai dėkoju kun. F. Gureckui ir Ponai G. Dragelienei, atvykusiems iš Chicago į mano brangaus vyro a. a. Vytauto JABLONSKIO laidotuves.

Reiškiu gilią padėką Clevelando L. S. Ramovei, ramovėnams, giminėms, vėlionio draugams, pažįstamiems ir visiems lankiusiems vėlionį ir dalyvavusiems jo laidotuvėse, savo užuojauta ir paslaugomis prisidėjusiems toje mano didžiojo sielvarto ir gilaus skausmo valandoje.

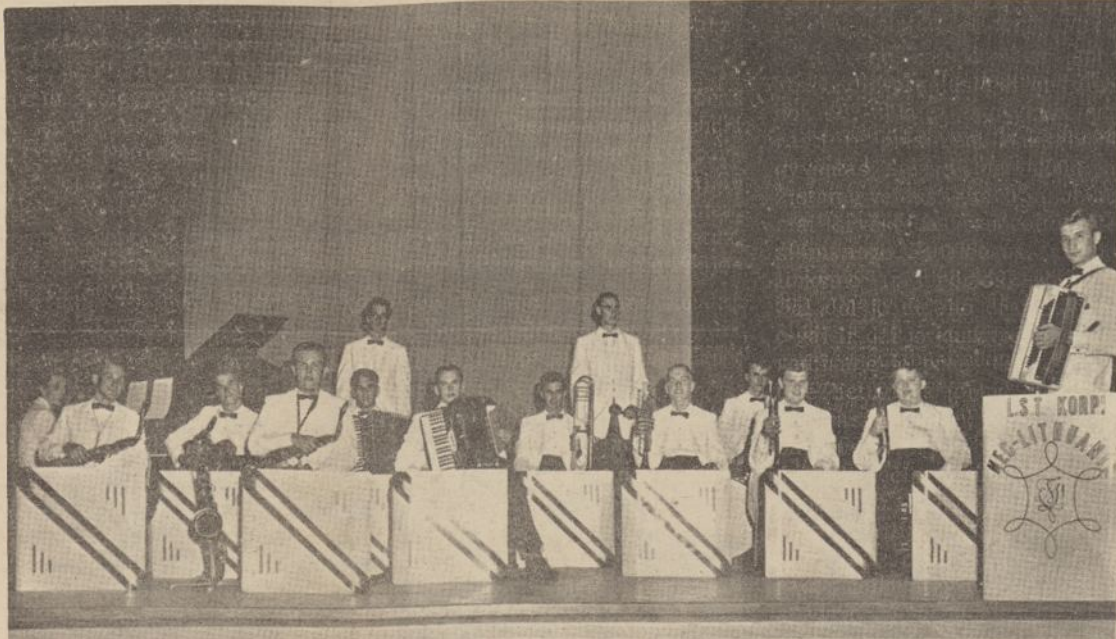
Elena Jablonskienė

J. Yčas, Toronto 10.00
L. Dargis, Mequon 1.00
A.S. Ramanauskas, Chicago 2.00
Dr.J. Maurukas, Elyria 10.00
Dr. B. Jankauskas,
W. Brentwood 10.00
Z. Dautartas, Cleveland 10.00
T. Kažiuba, Brooklyn 1.00
A.J. Vaikšnoras, Cleveland 5.00
J. Šalčius, Pittsburgh 6.00
G. Drągunavičius, Phila. 3.00
K. Kasakaitis, Chicago 5.00
Č. Žilionis, Chicago 2.00
B. Chomskis, Chicago 5.00
L.G. Glemžienė, Chicago 10.00
J. Stelmokas, Media 10.00
K. Gečaitė, Manteno 2.00
A.R. Mironas, Los Angeles 10.00

TORONTO

* MOKYTOJŲ DIENOS Toronto įvyks lapkričio 2 ir 3 dienomis. Jas rengia KLB Kultūros Fondas. Pirmąją dieną bus gvildinama tema: "Mokinių šeimoje, mokykloje ir visuomenėje". Sekmadienį yra numatomi pranešimai iš vietų, pedagoginės aktualijos ir bėgantieji įvairūs reikalai. Posėdžiai vyks Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Pradžią 9 val.

* KOOPERACIJOS DIENOS proga lietuvių kredito kooperatyvo Paramos valdybos nariai spalio 12 d. aplankė Maironio vardo šeštadieninėje mokykloje besimo-

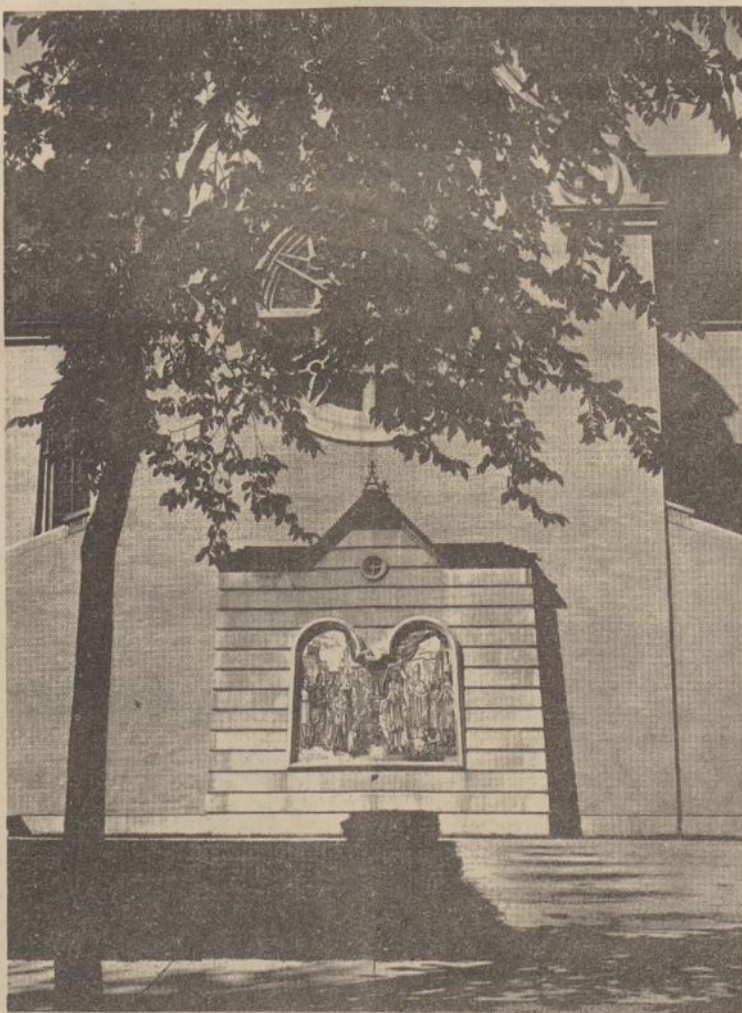
Korp! Neo-Lithuania Chicagoje, orkestras, kuris gros korporacijos šventėse: lapkričio mėn. 9 d. Detroite ir lapkričio 16 d. Chicagoje, Byrd Ballroom salėje. Pirmas iš dešinės orkestro vadovas A. Modestavičius . V.A. Račkausko nuotrauka

CHICAGOS LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ PASITARIMAS

A.L.B. Chicago's Apygardos Švietimo Komisijos pastangomis spalio 6 d. Jaunimo Centre, įvy-

ko visų esančiųjų Chicagoje ir apylinkėse Lituanistinių mokyklų Vedėjų ir Tėvų K-tų atstovų pasitarimas. Gailla, kad ne visos mokyklos buvo atstovaujamos. Šiame posėdyje dalyvavo ir Bendruomenės atstovai Kazys Barzdukas ir Bronius Nainys.

Posėdžiui pirmininkavo Jonas Vedegys. Dienotvarkėje: bendri lituanistinių mokyklų pasirodymai: scenoje -- lituanistinių dalykų temomis, mokslo metų grupės Gintaro jungtinis balius yra ruošiamas spalio 26 d. 7 val. ak, Prisikėlimo parapijos salėje.

Minint Lietuvos karaliaus Mindaugo 700 metų mirties sukaktį, Chicagoje, Marquette parke esančios Šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčios sienoje įstatyta dail. Adolfo Valeškos mozaika Mindaugo krikštas. Vakarinė bažnyčios siena netolimoje ateityje bus papuošta dail. A. Valeškos mozaika, vaizduojančia Šv. Kazimiero stebuklingą pasirodymą prie Polocko. P. Petručio nuotrauka

Dail. Adolfo Valeškos mozaika Mindaugo krikštas

P. Petručio nuotrauka

se ruošti, kaip tradicinius bendrus mokyklų pasirodymus, Bendruomenės globoje.

Susirinkusiųjų pritarimu, mokyklų bendrąjį lituanistinių mokyklų dalykų pasirodymą ruošia A.L.B. Apygardos Švietimo K-jas, kuri rūpinasi patalpomis, laiku, programos paruošimu, kontakte su visomis lituanistinėmis mokyklomis. Pelnas, jeigu jo būtų, numatytas skirti lituanistinių mokyklų išlaikymui.

Mokslo metus baigiant bendrai lituanistinių mokyklų Pavasario šventei koordinatoriūni pakviestas patyres mokytojas, taktiškas savo žodyje ir sprendime, pedagoginių mokslų baigęs ir Aukštųjų Kūno Kultūros Kursus, Nepriklausomybės kovų veteranas Juozas Tamulis.

Šventės dainų repertuaro komisijon išrinkti muzikai: Juozas Kreivėnas, Faustas Strolia ir Eleonora Zapolienė. Paruoštos dainos bus bendros visoms mokykloms.

Mokyklos savo programą praneša J. Tamuliui, kuris paruošia bendrą visos šventės programą. Be to J. Tamulis, kaip koordinatorių, numatęs laiką ir vietą pasikvietęs tėvus, sudaro ūkinę ir techninę komisiją.

M. Pétératienė.

Jonas Akšys naujo gyvenimo kelyje

Atsiverti kalendoriaus lapus, atskleidi praėjusių dienų dienoraštį, sklaidai stovyklos metraštį ir prisimeni Wuerzburgėje gyventas dienas. Meni 1000 pažįstamų veidus ir tarp jų labiausiai išryškėjusio jaunuolio, labai simpatingo, malonaus, visados linksmo ir giedrios nuotaikos. Gal dėl jo didelio draugiškumo, o gal ir dėl jo jaunatvės mes nevadinome jo ponu Akšiu, įprastine lietuviška forma, bet Jonu, kurį visi pažinojo, kuris visiems buvo reikalingas, visiems padėdavo ir dėl to, turbūt, visados skubėdavo. Tai lyg iš garsiosos Sevilijos Kirpėjo operos: Jonai čia, Jonai ten, ir Jonas visados laiku atvykdavo, visur suspėdavo.

Organizavosi Vokietijoje skautai -- Jonas pirmųjų eilėse, visur ir visados aktyvus vasaros stovyklų organizatorius, aktyvus stovyklautojas.

Reikia skautams spaudos ir Jonas Akšys leidžia ir dirba redaktiniame kolektyve skautų vyčių žurnale, "Gairės", kurių komplektas ir dabar sudaro vertingą medžiagą.

Kreipiasi spaudos reikalais ateitininkai: padėk, brolau, ir Jonas leidžia Ateities Spindulius. Baladojasi į duris vidurnaktį studentai varpininkai ir ieško sumanaus žmogaus, kuris galėtų išleisti Studentų Varpą. Kas gi kitas tai padarys, jei ne Jonas Akšys. Ir jis yra leidėjas šio leidinio.

Ne pelno ieškojo jis leisdamas jaunimo žurnalus bei knygas, ne! Tai tik gera lietuviška širdis vertė pildyti gimtajai žemei duotus įsipareigojimus.

Spaudai reikia nuotraukų, reikia korespondentų. Ir mes vėl sutinkame Joną su foto aparatu visuose susibūrimuose, minėjimuose, iškilnėse, šventėse. Jo nuotraukos patrauklios, meniškios, pagaunančios įdomius įvy-

Jonas Akšys

kius, pozas.

Niekur neieškojęs pelno, viską dirbęs iš pasiaukojimo, idealizmo, su foto aparatu visiškai išsisemia, nes medžiaga brangiai kainuoja, o Jonas nemoka imti pinigų.

Leidžiamas Wuerzburgio stovyklos metraštis ir Jonas Akšys jį gražiai papuošia iliustracijomis.

Atvykęs į JAV ir kiek susipažinęs su naujuoju gyvenimu, stoja į prekybos mokyklą.

Kiek aprimęs, vėl aktyviai įsijungia į visuomeninį gyvenimą ir kuria naujus gyvenimo planus.

Vėliau susipažįsta su mūsų visuomeninio gyvenimo pažiba Dr. Steponu Biežiu ir ponį ir jį kviečiamas persikelti gyventi į Chicago.

Darbas įstaigoje nepatenkina jo. Tai per siaura upės vaga.

Būdamas meniškios prigimties ir nepaprastai mėgstantis kruopštų ir išbaigtą darbą, pradeda mokytis vyriškų rūbų kirpimo ir (designer) madų kūrėjo darbą, turėdamas didesnius gyvenimo planus.

Po trijų metų mokslas baigtas. Pasukęs į naujo gyvenimo kelią, įsitikina, kad lietuviai mėgsta gerus drabužius ir juos perkasi miesto centre.

-- Padėk saviems, jie padės tau, darydamas kitiems gera, džiaugsies gyvenimu, -- tokių minčių vedinas jis kreipiasi į vieną žymiausią JAV siuvyklą, kurios drabužiai pardavinėjami pačiose gerosios drabužių krautuvėse, kad jam duotų atstovybę.

Kelias sunkus. Žymiosios firmos nori, kad ir jų atstovai būtų žymūs, geri savo srities specialistai.

Po ilgytyrinėjimų, apklausinėjimų, pasikalbėjimų ir vėl nuo pradžios iki galo Simpson Clothes Jonui Akšiui duoda atstovybę ir teisę, jei pirkėjui pasiuvimas nepatinka, jis turi pilną teisę drabužius grąžinti.

Naujan kelin pradėti pirmieji žingsniai. Kelias platus ir tolimas, kelionė graži ir laiminga ir toluojoje švyti aukso raidės: savi pas savuosius.

Vyt. Kasnis